

RAPPORTERING 2012 FRA RESSURSKOMMUNENE

VESTRE TOTEN og GJØVIK

Innledning

I perioden 2005 – 2008 var Gjøvik og Vestre Toten pilotkommuner for universell utforming knyttet til den nasjonale handlingsplanen.

I gjeldende handlingsplan for universell utforming har Gjøvik og Vestre Toten status som ressurskommuner knyttet til tiltak K1 i handlingsplanen. Dette innebærer at vi er forpliktet til å spre vår kunnskap og erfaringer til andre kommuner og bidra til nasjonalt utviklingsarbeid innen universell utforming.

I tillegg til ressurskommuneprosjektet, etablerte Gjøvikregionen et prosjekt som omfatter de fem kommunene med sikte på å utnytte ressurskommunestatusen for at kommunene i vår region raskt skal kunne implementere universell utforming i sin ordinære drift. Til dette er det innvilget midler både i 2009 og 2010. I 2011 ble det ved en misforståelse ikke sendt søknad (finansiering ble løst på annen måte), og for 2012 ble det ikke innvilget penger til dette.

Fra 1. januar 2012 gikk prosjektlederen over i annen stilling. Kommunene slet lenge med å finne ny, egnet kandidat. Prosjektlederstillingen derfor ble stående tom fram til oktober. Da gjorde vi en avtale om leie av Kjersti B. Fremstad fra Norges Handikapforbund Innlandet ut prosjektperioden.

Organisering og forankring

For å oppnå en slank organisering ble det i 2009 etablert ei felles styringsgruppe – både for ressurskommuneprosjektet og regionprosjektet. Denne besto av en representant fra hver av de fem kommunene, samt prosjektleder.

Ettersom vi sto uten prosjektleder fra 1. januar 2012 ble arbeidet i styringsgruppa foreløpig lagt på is. Mens Gjøvik og Vestre Toten jobbet videre med å finne prosjektleder ble vi også gjort kjent med at vi ikke fikk skjønnsmidler til regionsprosjektet for 2012, og arbeidet i gruppa er derfor pr.dd. Stoppet opp.

I Vestre Toten og Gjøvik følger vi sektoransvarprinsippet mht. universell utforming. Det er likevel etablert tverrfaglige/ - sektorielle grupper. Ettersom vi har sektoransvar blir gruppa lite brukt.

Metode

Fram til 2012 hadde prosjektet ansatt prosjektleder som jobbet på fulltid med prosjektet eller med noe annet uu-arbeid. Dette gjorde at vi som ressurskommune fikk bidratt mye med å spre kunnskap(kurs/ foredrag/ samarbeid med pilotfylkene). Internt i ressurskommunene er uu godt forankret i organisasjonene, men vi benyttet også prosjektleder i noen enkeltprosjekter.

Uten prosjektleder i store deler av 2012 er derfor aktiviteten som ressurskommune naturlig nok stagnert.

Likeså ble det vanskelig å fortsette med regionsprosjektet uten midler. Vi vil imidlertid vurdere om samarbeidet skal fortsette på annen måte i løpet av våren 2013.

Oppnådde resultater

I samarbeid med pilotfylkene Oppland og Hedmark bidro ressurskommunene med et innstikk i Dagbladet universell utforming var tema og presentert bredt.

I Vestre Toten har det vært få fysiske tiltak i 2012 pga. generell lav byggeaktivitet. Det har likevel blitt gjort noe:

- Tannklinikken har fått nytt, trinnfritt inngangsparti.
- Det er installert nye dører og elektriske døråpnere i alle hoveddører på rådhuset. Justeringen av disse har vært en utfordring da dørene slår ut i trapperom, og kan komme i konflikt med gående i trappa.
- Adkomsten til rådhuset/ Nav/ kulturhuset er svært bilbasert og gangadkomst fra sentrum har kun hatt en dårlig trappeadkomst. Ny, oppvarmet, belyst trapp og gangveg er nå under utbygging.
- Det bygges 18 nye, universelt utformede omsorgsboliger for demente på Gimle.
- Det er prosjektert 9 nye omsorgsboliger med uu på Raufosstun
- Kommuneplanarbeidet er godt i gang, og kommunen ønsker fortsatt å forbedre denne mht. uu. Det vil bli kommunens tredje kommuneplan hvor uu er revisjonstema(tidligere planer vedtatt i 2005 og 2010).

Arealplanlegger i Vestre Toten har vært på studietur til København for å se hvordan lekeplasser utformes – også mht. uu. Bakgrunnen er at kommunen står ovenfor bygging av ny barneskole og at det planlegges tiltak for barn og unge i Raufoss sentrum.

Det viktigste arbeidet i Gjøvik kommune i 2012 har vært innarbeiding av Universell Utforming i kommuneplanen. I forbindelse med dette arbeidet ble det avholdt et arbeidsmøte med deltagere fra rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne, elderrådet, barnerepresentanten, Høgskolen i Gjøvik- UU-laben ved Hans Petter Olsen, «Byen vår Gjøvik» og Gjøvik Gårdeierforening, JAF-arkitektkontor og plan og eiendomsavdelingene Gjøvik kommune. Møtet pekte på 3 suksessfaktorer for å lykkes i arbeidet med universell utforming som samfunnsstrategi:

Prosesser, forutsigbarhet og kompetanse

I gjeldende langtidsplan er universell utforming slått sammen med folkehelse til et utvalgt plantema i kommuneplanens samfunnsdel. I langtidsplanen som legges ut på offentlig høring i februar 2013 er universell utforming frontet som eget plantema i samfunnsdelen.

Det er utformet mål og strategier for videre arbeid, men samtidig skissert fem punkter for kommunal oppfølging:

1. Bidra til at enkeltpersoner og grupper av befolkningen får grunnleggende forståelse av betydningen av å tilrettelegge omgivelsene slik at alle har mulighet for å delta.
2. Skaffe ytterligere erfaringer om riktig universell utforming og gode prosesser gjennom å bruke uavhengig kontroll i ulike faser av byggeprosessen i utvalgte byggeprosjekter.
3. Tilby tilpassede kurs og opplæring for viktige fagmiljøer og utvalg i kommunen om hvordan de kan bidra til universell utforming gjennom sitt arbeid og utøving av sin rolle.
4. Ta hensyn til svaksynte, blinde, hørselshemmede og personer med funksjonshemninger i alle publikumsorienterte informasjons- og kommunikasjonsløsninger.
5. Sikre at arealplanleggingen ivaretar kravene til utforming av et tilgjengelig samfunn – gjennom aktiv bruk av reguleringsbestemmelser og kommunale veiledning og informasjon rundt utforming av bygninger og utearealer.

I forhold til det siste punktet har det allerede i mange år vært arbeidet systematisk, der prosjektleder for universell utforming har arbeidet tett sammen med planleggere og saksbehandlere på byggesak.

Ellers er det gjort en jobb i forhold til:

- Formingsveileder for Gjøvik sentrum er vedtatt politisk.
- Prosjekteringsverktøy lekeplasser under utarbeiding.
- Veileder for private planer er ferdig utarbeidet.
- Formidlet kontakt til GIS-miljøet ved Høgskolen i Gjøvik. Raufoss og Gjøvik sentrum kartlagt av Statens kartverk. Regionens Gis-gruppe orientert av kartverket med tanke på framtidig kartlegging i egen regi. Samarbeider med pilotfylkesprosjektet når det gjelder kartlegging av friluftsområder.
- forprosjekt for oppgradering av foaje/inngangsparti med tilstøtende rom (servicetorg mv.) i Gjøvik rådhus er gjennomført. Gjennomføring av de første tiltakene våren 2013.
- Plan for ny skysstasjon – universell utforming står sentralt i dette arbeidet, vil bli realisert i løpet av 2013

Økonomi

Siden ressurskommunene stor uten prosjektleder stordeler av 2012, er det ikke benyttet mye av prosjektmidlene fra MD. De midlene som er benyttet er knyttet til lønn for prosjektleder, slik at det ble skrevet en rapportering for 2011. I tillegg er det utgifter knyttet til kurs og konferanser 2012. Totalt et forbruk på 13 475kr.

Ubenyttede midler er overført til drift av prosjektet i 2013.

Gevinstrealisering

Innstikket i Dagbladet når mange lesere og kan gjøre at folk flest får et forhold til begrepet, og et mer bevisst forhold til dette ved f.eks. boligkjøp.

Vestre Toten og Gjøviks fysiske tiltak føyer seg inn i rekken av små og store skritt mot en lettere hverdag for de som har bruk for universell utforming, og holdningene til nødvendigheten av disse tiltakene har endret seg betraktelig siden kommunene ble pilotkommuner i 2005.

Endringer og tillegg

Fra høy fart og stor ekstern aktivitet mellom 2005 og 2012, ble det nesten «bråstopp» da vi ikke klarte å skaffe ny prosjektleder dette året. Intern i Vestre Toten og Gjøvik har likevel hverdagen gått som normalt.

Prosjektfaglig evaluering

Organiseringen av ressurskommuneprosjektet er nok avhengig av en prosjektleder som driver prosjektet framover. Det var ikke tatt høyde for at vi ikke skulle få skjønnsmidler til regionprosjektet ut hele perioden da vi organiserte begge prosjektene som ei felles styringsgruppe. Vi har likevel håp om at regionprosjektet kan omorganiseres til å bli et regionalt nettverk.

Dokumentasjon

Et dårlig bilde av inngangen til tannklinikken på Raufoss. Det er støpt et nytt platå med metall-rist ved døra.